

Spis treści

Wprowadzenie (<i>Lidia Grzesiuk</i>)	15
--	----

Część pierwsza

PSYCHOTERAPIA OSÓB Z ZABURZENIAMI NERWICOWYMI, AFEKTYWNYMI, OSOBOWOŚCI ORAZ ZWIĄZANYMI ZE STRESEM I TRAUMĄ

Rozdział 1. Psychoanaliza pacjentów nerwicowych (<i>Maria Sokolik</i>)	23
1.1. Klasyczne psychoanalityczne wyjaśnienia zaburzeń nerwicowych	23
1.1.1. Nieświadomy konflikt wewnętrzny i ukryte znaczenie objawu	24
1.1.2. Mechanizmy niektórych nerwic	27
1.2. Wyjaśnienia psychoanalizy pofreudowskiej	32
1.2.1. Nerwicowa struktura osobowości a struktura osobowości pacjentów głębiej zaburzonych	32
1.2.2. Przykłady wyjaśnień niektórych objawów nerwicowych wykraczające poza podejście klasyczne	35
1.3. Psychoanalityczna terapia pacjentów nerwicowych	36

Rozdział 2. Poznawczo-behawioralna psychoterapia pacjentów z zaburzeniami nerwicowymi i związanymi ze stresem <i>(Maria Siwiak-Kobayashi)</i>	41
2.1. Wprowadzenie.....	41
2.2. Kształtowanie się podejścia biopsychospołecznego i terapii poznawczo-behawioralnej.....	43
2.3. Model teoretyczny terapii poznawczo-behawioralnej.....	45
2.4. Model poznawczo-behawioralny a neurobiologia zaburzeń emocjonalnych.....	47
2.5. Terapia poznawczo-behawioralna a model biopsychospołeczny zaburzeń emocjonalnych.....	51
2.5.1. Diagnoza poznawczo-behawioralna.....	52
2.5.2. Wstępna diagnoza i plan terapii.....	55
2.5.3. Samoobserwacja.....	56
2.6. Zaburzenia nerwicowe i specyfika ich psychoterapii.....	59
2.6.1. Zaburzenia lękowe.....	59
2.6.2. Podsumowanie.....	84
 Rozdział 3. Psychoterapia egzystencjalna osób z zaburzeniami nerwicowymi i związanymi ze stresem <i>(Maria Siwiak-Kobayashi)</i>	85
3.1. Wprowadzenie.....	85
3.2. Podstawowe pojęcia psychologii egzystencjalnej.....	87
3.3. Wymiary istnienia.....	91
3.4. Psychoterapia egzystencjalna.....	94
3.5. Analiza egzystencjalna – logoterapia.....	95
3.5.1. Egzystencjalna teoria motywacji Alfrieda Längle’a a czynniki warunkujące powstawanie poszczególnych zaburzeń psychicznych.....	97
3.5.2. Zaburzenia związane ze stresem a egzystencjalna teoria motywacji.....	100
3.5.3. Analiza egzystencjalna w praktyce.....	101
3.5.4. Struktura procesu terapeutycznego.....	102
3.5.5. Proces terapii.....	104
3.5.6. Wskazania do personalnej analizy egzystencjalnej.....	104
 Rozdział 4. Psychoterapia osób z zaburzeniami afektywnymi <i>(Ewa Pragłowska, Agnieszka Popiel)</i>	107
4.1. Wprowadzenie.....	107
4.2. Psychologiczne modele zaburzeń nastroju.....	108
4.2.1. Poznawcze modele depresji w przebiegu zaburzenia afektywnego jednobiegunowego.....	109

4.2.2. Poznawcze modele depresji w przebiegu zaburzeń afektywnych dwubiegunowych	112
4.3. Leczenie osób z zaburzeniami nastroju.....	115
4.3.1. Psychoterapia osób z nawracającymi zaburzeniami depresyjnymi	115
4.3.2. Psychoterapia w zaburzeniach afektywnych dwubiegunowych.....	117
4.4. Skuteczność psychoterapii w leczeniu zaburzeń afektywnych ...	122
4.4.1. Skuteczność terapii osób cierpiących na depresję – zaburzenie jednobiegunowe	123
4.4.2. Skuteczność terapii osób cierpiących na zaburzenie afektywne dwubiegunowe	123
Rozdział 5. Dwa podejścia do leczenia pacjentów z zaburzeniami osobowości (Gustaw Sikora, Szymon Chrzęstowski).....	127
5.1. Koncepcja i rozwój pojęcia zaburzenia osobowości	127
5.2. Psychoanalityczne leczenie pacjentów z zaburzeniami osobowości	130
5.2.1. Leczenie wspomagające mentalizację.....	133
5.2.2. Ustrukturuwana psychoterapia psychoanalityczna	134
5.2.3. Psychodynamiczna terapia wspierająca.....	136
5.2.4. Społeczności terapeutyczne.....	137
5.3. Podejście poznawczo-behawioralne do leczenia pacjentów z zaburzeniami osobowości.....	139
5.3.1. Terapia schematów.....	141
5.3.2. Dialektyczna terapia behawioralna	147
5.4. Dialog między dwoma sposobami myślenia o pacjentach z zaburzeniami osobowości.....	153
Rozdział 6. Psychoterapia osób po doświadczeniu traumy złożonej (Małgorzata Dragan).....	157
6.1. Trauma jednorazowa a trauma złożona.....	157
6.2. Specyfika obrazu klinicznego osób, które doświadczyły traumy złożonej.....	159
6.3. Podstawowe zagadnienia w psychoterapii osób po traumie złożonej	161
6.4. Terapia potraumatyczna	162
6.4.1. Podstawowe zasady terapii potraumatycznej.....	162
6.4.2. Kompetencje terapeuty i relacja terapeutyczna	163
6.4.3. Etapy psychoterapii osób po traumie złożonej.....	164
6.4.4. Propozycje terapii osób po traumie złożonej	165

6.5. Aspekt somatyczny terapii osób po traumie złożonej.....	167
6.5.1. Integracja doświadczenia	169
6.5.2. Techniki stabilizacji pobudzenia	169
6.6. Podsumowanie	170

Część druga

PSYCHOTERAPIA OSÓB CHORYCH PSYCHOSOMATYCZNIE I SOMATYCZNIE

Rozdział 7. Psychoterapia psychodynamiczna osób chorych psychosomatycznie (Katarzyna Schier).....	173
7.1. Istota zaburzeń psychosomatycznych.....	173
7.2. Mechanizm powstawania zaburzeń psychosomatycznych	175
7.3. Istota terapii psychodynamicznej osób z zaburzeniami psychosomatycznymi	181
Rozdział 8. Psychoterapia jako element kompleksowego leczenia chorób somatycznych (Bohdan W. Wasilewski).....	187
8.1. Psychoterapia jako integralny element procesu leczenia	187
8.2. Morfologiczne podstawy integracji funkcji biologicznych i psychicznych organizmu.....	189
8.3. Integracja psychologicznych i biologicznych aspektów choroby w medycynie klinicznej.....	190
8.4. Psychoterapia a jakość usług medycznych.....	191
8.5. Modele działania integracyjnego w leczeniu chorych somatycznie	193
8.6. Psychoterapia jako integralny element systemu medycznego...	195
8.7. Pozyskiwanie pacjenta dla współdziałania w leczeniu.....	197
8.8. Sytuacje nagłe w praktyce lekarskiej, wymagające umiejętności psychologicznych i psychoterapeutycznych.....	198
8.9. Lekarz jako narzędzie oddziaływania psychoterapeutycznego.....	199
8.10. Zespół terapeutyczny	201
Rozdział 9. Psychoterapia osób cierpiących z powodu bólu (Dorota Ortenburger).....	203
9.1. Wprowadzenie	203
9.2. Czym jest ból?	205
9.3. Znaczenie podziału na ból ostry i ból przewlekły	206
9.4. Ośrodkowa integracja informacji nocyceptywnej	208

9.5. Wybrane problemy diagnozy w programach leczenia bólu opartych na podejściu biopsychicznym.....	212
9.6. Różnice między kobietami a mężczyznami w doświadczaniu bólu.....	215
9.7. Organizacja pomocy psychologicznej w ośrodkach leczenia bólu.....	217
9.8. Psychoterapia i inne oddziaływania w programach leczenia bólu opartych na biopsychicznym modelu	219

Część trzecia

PSYCHOTERAPIA OSÓB Z ZABURZENIAMI SEKSUALNYMI, Z UZALEŻNIENIAMI ORAZ Z ZABURZENIAMI ODŻYWIANIA

Rozdział 10. Psychoterapia osób z zaburzeniami seksualnymi (Zbigniew Lew-Starowicz).....	233
10.1. Wprowadzenie.....	233
10.2. Historia.....	234
10.3. Kierunki i szkoły terapeutyczne	235
10.4. Specyfika psychoterapii osób z zaburzeniami seksualnymi ...	236
10.4.1. Norma – patologia	236
10.4.2. Charakterystyka osób z zaburzeniami seksualnymi...	238
10.4.3. Specyfika psychoterapii.....	239
10.5. Psychoterapia osób ze specyficznymi zaburzeniami seksualnymi	240
10.5.1. Zaburzenia erekcji	240
10.5.2. Wytrysk przedwczesny	241
10.5.3. Zahamowanie wytrysku	242
10.5.4. Zaburzenia pożądania, podniecenia i orgazmu u kobiet.....	242
10.5.5. Pochwica.....	244
10.5.6. Dyspareunia.....	244
10.5.7. Parafilie.....	245
10.5.8. Leczenie przestępców seksualnych.....	247
Rozdział 11. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych oraz psychoterapia osób uzależnionych (Jacek Moskalewicz, Jadwiga Jaraczewska, Adam Kłodecki).....	249
11.1. Wprowadzenie.....	249
11.2. Uzależnienie.....	251

11.2.1. Epidemiologia alkoholizmu.....	251
11.2.2. Epidemiologia narkomanii.....	254
11.3. Psychoterapia.....	257
11.3.1. Rozwój psychoterapii uzależnień w Polsce.....	257
11.3.2. Nowe otwarcie w psychoterapii uzależnień	262
Rozdział 12. Psychoterapia osób z zaburzeniami odżywiania (<i>Joanna Radoszewska</i>)	273
12.1. Wprowadzenie.....	273
12.2. Epidemiologia.....	273
12.2.1. Objawy <i>anorexia nervosa</i>	275
12.2.2. Objawy <i>bulimia nervosa</i>	275
12.3. Leczenie osób z zaburzeniami odżywiania	276
12.3.1. Psychoterapia osób z zaburzeniami odżywiania w ujęciu psychoanalitycznym.....	277
12.3.2. Psychoterapia osób z zaburzeniami odżywiania w ujęciu systemowym	280
12.3.3. Psychoterapia osób z zaburzeniami odżywiania w ujęciu poznawczo-behawioralnym.....	287
12.4. Uwagi końcowe	290

Część czwarta

PSYCHOTERAPIA OSÓB PSYCHOTYCZNYCH

Rozdział 13. Dialogowe podejście do psychoterapii osób chorujących na schizofrenię (<i>Małgorzata Jędrasik-Styła, Rafał Styła</i>)	293
13.1. Podstawowe założenia nurtu dialogowego	293
13.2. Psychoza jako rozpad dialogowego „ja”	295
13.2.1. Rodzaje zakłóceń dialogu między pozycjami „ja”.....	295
13.2.2. Przyczyny powstawania zakłóceń dialogu między pozycjami „ja”	297
13.3. Zaburzenia dialogu wewnętrznego a objawy schizofrenii	299
13.3.1. Objawy pozytywne	299
13.3.2. Objawy negatywne	300
13.4. Psychoterapia – konsekwencje myślenia dialogowego	301
13.5. Ocena podejścia.....	304

Rozdział 14. Metoda soterii w leczeniu pacjentów z diagnozą schizofrenii (Hubert Suszek, Agnieszka Dębniak).....	305
14.1. Czym jest soteria?.....	305
14.2. Antypsychiatryczne korzenie soterii	306
14.3. Charakterystyczne cechy projektu soterii.....	310
14.4. Badania nad skutecznością metody soterii	313
14.5. Krytyka psychofarmakologii	314
14.6. Czynniki leczące.....	316
14.7. Krytyka i przyszłość soterii.....	318
Rozdział 15. Asylum Lainga (Richard W. Adams)	321

Część piąta

PSYCHOTERAPIA DZIECI I ICH RODZIN

Rozdział 16. Psychoterapia i niemowlęta (Grażyna Kmita).....	339
16.1. Źródła udziału niemowląt w psychoterapii	339
16.2. Początki „zdrowia psychicznego niemowląt” i psychoterapii zorientowanej na relację niemowlę–rodzic.....	342
16.3. Współczesne podejście do terapii niemowląt i ich rodziców....	344
16.3.1. Relacja, reprezentacja, interakcja	344
16.3.2. Próby podziału terapii z udziałem niemowląt i ich rodziców.....	346
16.3.3. Terapia z wykorzystaniem analizy interakcji rodzice–niemowlę.....	347
16.4. Zjawiska i procesy w psychoterapii niemowląt i ich rodziców.....	355
16.5. Z badań nad skutecznością terapii z udziałem niemowląt i ich rodziców.....	356
16.6. Podsumowanie	359
Rozdział 17. Psychoterapia diady matka–dziecko. Praca nad reprezentacją dziecka w umyśle matki (Milena Gracka-Tomaszewska)	361
17.1. Wprowadzenie.....	361
17.1.1. Reprezentacja dziecka – historia i definicje.....	361
17.1.2. Zawartość treściowa reprezentacji	363
17.1.3. Funkcja reprezentacji dziecka w umyśle matki	366
17.1.4. Reprezentacja dziecka w umyśle matki a powstawanie zaburzeń u dziecka	367

17.2. Wskazania do krótkoterminowej psychoterapii diady matka–dziecko	368
17.3. Opis terapii.....	370
17.4. Skuteczność terapii.....	371
17.4.1. Ocena skuteczności na podstawie badań podłużnych ...	371
17.4.2. Analiza skuteczności terapii na podstawie studium przypadku.....	372
17.5. Podsumowanie	374
Rozdział 18. Psychoterapia dzieci z trudnościami w uczeniu się (Małgorzata Święcicka)	375
18.1. Czy dzieci, które mają kłopoty z nauką, potrzebują psychoterapii?	375
18.2. Problemy psychologiczne dzieci i młodzieży z trudnościami w uczeniu się	377
18.2.1. Nieprawidłowości w rozwoju „ja”	377
18.2.2. Problemy w relacjach społecznych.....	378
18.2.3. Problemy emocjonalne.....	379
18.2.4. Dysfunkcje samoregulacji	381
18.3. Oddziaływania terapeutyczne wobec dzieci z trudnościami w uczeniu się	383
18.3.1. Łączenie oddziaływań psychoterapeutycznych z edukacyjnymi	384
18.3.2. Psychoterapia stosowana niezależnie od oddziaływań edukacyjnych.....	387
18.4. Praca terapeutyczna z rodzicami dzieci z trudnościami w uczeniu się	392
18.5. Podsumowanie	393
Rozdział 19. Psychoterapia małych dzieci głuchych (Marina Zalewska).....	395
19.1. Wprowadzenie.....	395
19.2. Podejście edukacyjne <i>vs</i> podejście kliniczne.....	396
19.3. Psychiczne mechanizmy zaburzeń rozwoju dziecka głuchego.....	399
19.4. Teoretyczne podstawy i założenia niewerbalnej psychoterapii dzieci głuchych.....	401
19.5. Istota kontaktu słyszącego terapeuty z głuchym dzieckiem...	403
19.6. Ograniczenia niewerbalnej psychoterapii	406
19.7. Nie tylko psychoterapia dzieci głuchych	407
19.8. Podsumowanie	407

Rozdział 20. Przeciwprzeniesienie jako metoda diagnozy rozwoju moralnego w psychoterapii dzieci i młodzieży (Katarzyna Schier).....	409
20.1. Podstawowe zjawiska w psychoterapii dzieci	409
20.2. Istota przeciwprzeniesienia w psychoterapii dzieci i młodzieży	412
20.3. Mechanizm stawiania diagnozy na podstawie przeciwprzeniesienia – przykład kliniczny	413
20.4. Warunki stosowania przeciwprzeniesienia jako metody diagnozy w pracy z dziećmi i ich rodzinami.....	416
 Bibliografia.....	 419
Słownik ważniejszych terminów	455
Indeks nazwisk	473
Indeks rzeczowy	491
Informacje o Autorach	523